

saa brister det. Kan de Radikale og Socialdemokraterne ikke forhandle sig til Rette, saa brister det. Det er ganske det samme. Men der skal maaske ogsaa her være een Moral, eet Princip for Oppositionen og et andet for Regeringen. Ogsaa i dette Tilfælde er jeg saa heldig at kunne henvise til et Venstreblad, et ledende Venstreorgan, „Sorø Amtstidende“ — det er et Organ i det ærede Medlem Hr. Martin Hansens egen Valgkreds —, som, ikke i Gaar men i Lørdags, skriver overmaade fornuftigt, som følger: „Vi hører til dem, der helst tager een Ting ad Gangen. Valgforberedelsen og et godt Valg for Venstre er det første og afgørende“. (Hør!). Det siger det ærede Medlem Hør til; nu faar vi se, hvad Vælgerne siger. „Er det naaet“, fortsætter „Sorø Amtstidende“, „saa har vi endda hele Sommeren til at spekulere paa Fremtidens Arbejde og de politiske Konstellationer i det hele.“ Vælgerne faar ingenting at vide om det politiske Arbejde og de politiske Konstellationer, det mener „Sorø Amtstidende“, endda de har hele Sommeren til at spekulere i. Det tror jeg nu er for meget, jeg tror, de maa gøre det meget hurtigt, hvis de beholder Flertallet. „Politik, politisk Samarbejde“, fortsætter „Sorø Amtstidende“, „er en Gang, vist af Bille, lignet ved en Omnibus, hvor de kører sammen, der vil samme Vej, og det er ikke noget daarligt Billede“. Det er det maaske ikke — jeg mener ikke, det er særlig smagfuldt, det er en Ting for sig, men Meningen er klar nok. Men hvad der er Ret for de Herrer, maa ogsaa være Ret for os, Forholdet er nøjagtigt det samme. Man har talt om — og jeg har ogsaa selv antydet den Mulighed —, at Socialdemokraterne og de Radikale maaske ikke kan enes under denne frie Forhandling — jeg gaar ud fra, at der, som jeg sagde, vil kunne opnaas Enighed om et Arbejds- og Valgprogram, hvor vi naturligvis søger at gennemføre vort Program i den Udstrækning og i det Tempo, som Forholdene muliggør, hvor de Radikale paa deres Side søger at gennemføre deres Program i den Udstrækning og det Tempo, som Forholdene muliggør — men saa maa vi se, om vi kan enes om en fælles Retningslinie. Hvis det skulde briste, ja saa er der den Mulighed, at Socialdemokratiet — det er jo antydet ogsaa af det ærede Medlem, der er Socialdemokratiets Finanslovsordfører —, som det relative Flertal her i Tinget kunde nødes af Omstændighederne til — noget, vi i og for sig meget nødtigt vilde — at danne Ministerium. Men det Ministerium — det er klart — kunde ikke blive et Ministerium med andet For-

maal end at lægge Sagerne saadan til Rette, at Vælgerne snart paa ny maatte tale. Der er ogsaa i Dag blevet talt om, at det kunde slet ikke lade sig gøre. Men det er nøjagtigt, som det radikale Ministerium stod i 1909—10. Det er muligt, at det kunde gentages; jeg ønsker det ikke, jeg ønsker ikke, at Socialdemokratiet skal komme til at danne Regering, før det har et parlamentarisk Flertal at støtte sig paa, der kan muliggøre et positivt Programs Gennemførelse, men det er muligt, at det kunde forme sig saadan. Der har ogsaa det ærede Medlem Hr. L. Rasmussen meget rigtigt sagt, at i den Mellemtid, der vilde gaa til at lægge Sagerne saadan til Rette, at Vælgerne kunde dømme paa ny, vilde vi naturligvis administrere saa socialistisk som muligt. Vi er Socialdemokrater, enten vi er i Opposition eller ved Regeringen, vi driver socialistisk Politik, og vi vil naturligvis ogsaa søge at paavirke Administrationen saa socialistisk som muligt. Saa griber man det, saa skal det benyttes nu ude i Agitationen: Er det ikke forførdeligt — jeg synes, det var forførdeligt, hvis det modsatte var Tilfældet — tænk, Socialdemokraterne vil administrere socialistisk! Saa socialistisk, som Forholdene muliggør det, i det Omfang, i den Udstrækning, i det Tempo, som Forholdene overhovedet muliggør det.

Saa særdeles behagelig bliver en saadan Regerings Stilling jo ikke, det har jeg allerede i min forrige Tale udviklet. Der er jo ogsaa noget, der hedder Landstinget. Det ærede Medlem Hr. Holstein har nylig i nogle Bladartikler i „Aarhus Stiftstidende“, som jeg for øvrigt har læst med den allerstørste Interesse, udviklet, at de Herrer ganske glemmer, at saa snart de ikke længere har Magten, træder Tokammersystemet i effektiv Virksomhed. Saa længe de Moderate og de Konservative regerer, er Tokammersystemet hvilende, saa er det latent, slumrende, saa betyder det ingenting, saa kunde hele Landstinget saamaend lige saa godt rejse til Østasien, som et af dets Medlemmer er rejst dertil, og blive borte et halvt eller et helt Aar; Sagerne gaar alligevel her. Men saa snart vi kommer til, er jeg sikker paa, at saa vender hele Landstinget, iberegnet dette østasiatiske Medlem, tilbage, og saa haaber han vel, at der er groet Græs paa saa meget; saa er Tiden ogsaa for ham kommet til at vende tilbage, saa træder Tokammersystemet i Kraft. Det vil selvfølgelig vanskeliggøre en socialdemokratisk Regerings Stilling; dog vil jeg mene, at hvis der er en Smule